

Meriliikenteen miehistötuki Suomessa ja verrokkimaissa

Yksikön päällikkö Pasi Ovaska

Miehistötuki Suomessa

- Miehistötuen tarkoituksena on suomalaisen kauppalaivaston kansainvälisen kilpailukykyyn parantaminen.
- kansainvälinen kustannuskilpailu -> aluksia ulosliputetaan matalamman kustannustason valtioihin
- Suomen tukiohjelman tavoite:
 - Varustamoille kansainvälisesti kilpailukykyiset ja pitkäjänteiset edellytykset harjoittaa ja kehittää merenkulkua Suomen lipun alla
 - Säilyttää riittävä suomalainen merenkulkijaväestö ja merenkulun osaaminen
- EU:n meriliikenteen tukisuuntaviivat -> EU:n (jäsenmaiden) kauppalaivaston tukeminen ja säilyttäminen

Miehistötuki Suomessa

- Miehistötuen kautta tuetaan myös Suomen huoltovarmuutta
 - Suomen lipun alla oleviin aluksiin sovelletaan Suomen lakia sekä normaalioloissa että poikkeusoloissa.
 - Huoltovarmuuden merkitys korostuu erityisesti elintarvike- ja polttoainekuljetuksissa.
- Suomen viennistä yli 90 % ja tuonnista yli $\frac{3}{4}$ tapahtuu merikuljetuksin (Tulli 2015).

Miehistötuki Suomessa

- Miehistötukena palautetaan seuraavat työnantajan Suomen valtiolle maksamat maksut:
 1. ennakonpidätys,
 2. työnantajan merimieseläkemaksu ja
 3. työnantajan osuus tapaturmavakuutusmaksusta.
- Kustannukset korvataan varustamoille toteutuneiden kulujen mukaan hakemusten perusteella.
- Tukea maksetaan n. 80-90 milj. euroa vuodessa
- Suomen kauppaa-alusluettelossa arvioidaan vuonna 2017 olevan 117 tuen piiriin kuuluvaa alusta, joista 101 on lastialuksia ja 16 matkustaja-aluksia.

Varustamojen tuet

- Tärkeimmät varustamojen tuet Suomessa ovat
 - **EU-säännösten mukainen työvoimakustannustuki**
 - **tonnistovero**
- Suomessa varustamot voivat normaalin yhteisöverotuksen sijaan hakeutua tonnistoverotuksen piiriin.
- Tonnistoverotuksessa varustamoilta kerätään veroa voittojen sijaan laivojen määrän ja koon mukaan.
 - tonnistoverotuksen on arvioitu laskevan rahtivarustamoiden verotusta 10–30 miljoonasta eurosta 0,5 miljoonaan euroon.
- Lisäksi myynnin arvonnä- ja valmisteverottomuus merkittävä verohuojennus merenkulkuelinkeinoille (EU:n verolainsäädäntö).

-> varustamojen tukia tulisi arvioida kokonaisuutena, mikä hankaloittaa kv. vertailun tekemistä

Miehistötuki muualla

- EU on määrittänyt säännöt, joiden puitteissa jäsenmaat saavat tukea kauppalaivastoaan.
- Tuen tavoite on puolustaa EU:n kauppalaivastoa kansainvälisessä kilpailussa
 - erityisesti ns. mukavuuslippuja vastaan
 - taata EU:lle kriisiolosuhteissa riittävä jäsenvaltioiden määräysvallassa oleva kauppalaivasto
- Tärkeimmät varustamoiden saamat valtiontuet ovat EU-säännösten mukainen työvoimakustannustuki ja tonnistovero.

Miehistötuki muualla

- Suomalaisen merenkulun kansainvälisen kilpailukyvyn kannalta keskeisiä kilpailijamaita, ovat muun muassa **Ruotsi, Viro, Alankomaat, Iso-Britannia, Saksa, ja Bahama.** (HE 115/2007 vp s. 11)
- Merenkulun kansainvälisen kilpailukyvyn kannalta menestyneissä kilpailijamaissa on keskeistä varsinkin
 - lastialuksilla suotuisa tonnistoveroratkaisu ja
 - sekamiehitysmahdollisuus eli mahdollisuus palkata EU:n jäsenvaltioiden ulkopuolisista kolmansista maista merenkulkijoita ainakin osaksi muilla kuin lippuvaltiomaan työehdoilla.
- Lisäksi keskeistä näyttää olevan miehistökustannustukien ajantasaisuus ja täysimääräisyys.

Miehistötuki muualla

- Tukien määrä ja luonne vaihtelevat maittain
 - > suoraa vertailua on vaikea tehdä
- EU-maissa on yleisesti käytössä joko
 - välillisten työvoimakustannusten palautus/alennus (esim. Suomi, Ranska, Saksa)
 - tai täysi nettopalkkajärjestelmä (esim. Ruotsi, Tanska, UK)
- Suomen kannalta merkittävistä kilpailijamaista ainoastaan Virolla ei ole käytössään työvoimakustannustukea.
 - Viron työvoimakustannustaso merityössä on 30–40% pienempi kuin Suomessa tai Ruotsissa -> ei tarvetta tuelle

Miehistötuki Ruotsissa

- Ruotsissa varustamolautakunta voi myöntää työnantajalle laivanvarustustukea, jos
 - alus työllistää miehistöä ja
 - alus on rekisteröity kauppalaivaksi (kattaa henkilö- ja tavarakuljetukset) ja
 - harjoittaa kansainvälistä kauppaa.
- Tuen määrä vastaa miehistölle maksettujen palkkojen tuloverojen ja aiheutuneiden sosiaalikulujen määrää.
- Etu saadaan veroviranomaiselta veronhyvityksen kautta eli tuki voidaan vähentää suoraan yhteisöverosta.
 - Ruotsin tukiohjelman suuruus on noin 200 milj. euroa vuodessa

Eräitä muita tukimuotoja LVM:n hallinnonalalla

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

LVM
1892-2017

Suomi
Finland
100

Nopea laajakaista –tukiohjelma

- Suomessa valokuiturakentaminen tapahtunut pääosin markkinaehtoisesti
- Poikkeuksena tästä toimii Nopea laajakaista –tukiohjelma (aiemmalta nimeltään Laajakaista kaikille)
 - Hankkeen puitteissa myönnetty julkista haja-asutusalueiden laajakaistahankkeisiin vuodesta 2010 alkaen
 - Tukiohjelma jatkuu vuoden 2019 loppuun. Laajakaistahankkeiden julkisiin tukiin on varattu hankkeen aikana noin 135 miljoonaa euroa.
- Tuki on kohdistettu alueille, joille ei ole markkinaehtoisesti kannattavaa investoida kiinteän verkon rakentamiseen alhaisen tilaajamäärän ja pitkien etäisyyksien vuoksi.
- Laajakaistainfrastruktuurin rakentamista tuetaan useissa muissa EU:n jäsenvaltioissa
 - Esimerkiksi Ruotsissa huippunopeiden yhteyksien rakentamista tuettu runsaasti
 - Saksassa on käynnissä tällä hetkellä 4 miljardin tukiohjelma
 - Ranskan osalta EU on vuonna 2016 hyväksynyt laajakaistaohjelman, joka koskee 13 miljardin investointeja

Yleisen edun kanavien uutis- ja ajankohtaistoiminnan tuki

- Tukiohjelma vuosina 2017-2019
- Tavoite varmistaa vaihtoehtoisten uutislähteiden säilyminen televisiossa ja edistää uutistoiminnan monimuotoisuutta
- Hakijalla oltava yleisen edun ohjelmistotoimilupa
- Määräraha 1 milj. (2017) + mahdollisesti 2 milj. (2018)
- Mediatuet muualla:
 - Ruotsissa lehdistötuki (n. 60 milj. euroa)
 - Tanskassa lehdistötuki, projekti/kehitystuki medialle, julkisen palvelun rahaston tuki (n. 50 milj. euroa)
 - Norjassa lehdistötuki (n. 40 milj. euroa) myös kaupalliselle televisiolle ehdotettu tukea (n. 15 milj. euroa)

Kiitos

LVM LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

Suomi
Finland
100

LVM
1892-2017